

J.U. AGENCIJA
ZA UPRAVLJANJE
ZAŠTIĆENIM
PRIRODNIM
VRIJEDNOSTIMA
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE

Godišnjak 2019

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

www.obz-zastita-prirode.hr

J.U. AGENCIJA
ZA UPRAVLJANJE
ZAŠTIĆENIM
PRIRODNIM
VRIJEDNOSTIMA
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE

J.U. AGENCIJA
ZA UPRAVLJANJE
ZAŠTIĆENIM
PRIRODNIM
VRIJEDNOSTIMA
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE

Godišnjak 2019

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

br. 03

Za izdavača:
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
Davor Mikulić, dipl.ing.
Uredila i pripremila: Željka Vrebac, dipl.ing.

Županijska 4/III
31 000 Osijek
info@obz-zastita-prirode.hr
+385 31 488 061

TIJELA USTANOVE:

UPRAVNO VIJEĆE

Predsjednik upravnog vijeća:
prof. dr. sc. Srećko Tomas

Članovi upravnog vijeća:

Nataša Tramišak, dipl.iur.
doc.dr.sc. Dinko Jelkić
Vlado Jumić, dipl.ing.šum.
Mario Spajić, dipl.ing.građ.

RAVNATELJ

Davor Mikulić, dipl.ing. agr.

STRUČNI VODITELJ

Ivana Buzuk, dipl.ing. agr.

Na području Osječko – baranjske županije zaštićeno je 18 područja u 6 kategorija zaštite (Park prirode, Posebni rezervat, Regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz i spomenik parkovne arhitekture).

Javna ustanova upravlja sa 16 zaštićenih područja a to su: Posebni ornitološki rezervat "Podpanj", Regionalni park Mura – Drava, Značajni krajobraz Erdut, Spomenik prirode na Biljskom groblju i Spomenicima parkovne arhitekture na području županije.

Parkom prirode Kopački rit kao i Posebnim zoološkim rezervatom unutar parka prirode upravlja Javna ustanova PP Kopački rit.

Zaštita prirode Osječko – baranjske županije

Prosinac 2019

J.U. AGENCIJA
ZA UPRAVLJANJE
ZAŠTIĆENIM
PRIRODNIM
VRIJEDNOSTIMA
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE

O nama

Osnivač Javne ustanove Agencije za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije je Osječko – baranjska županija
Osnivanje javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjima Članak 130. (NN 15/18) Zakon o zaštiti prirode.

Ustanova obavlja djelatnosti

- zaštite, održavanja i promicanja zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Osječko-baranjske županije u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara
- nadzor nad provođenjem uvjeta i mjera zaštite prirode na zaštićenim područjima kojima upravlja Ustanova.
- ustanova može obavljati i druge poslove koji služe obavljanju navedenih djelatnosti, ako se oni u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz opisanu djelatnost.
- rad Ustanove je javan. Ustanova je dužna izvješćivati javnost putem sredstava javnog priopćavanja o svim radnjama koje imaju utjecaj, ili bi mogle imati utjecaj na zaštitu prirode i okoliša.

O nama	01
Zimsko prebrojavanje ptica	04
STRUČNI SKUP: „Turizam promatranja ptica u kontinentalnoj Hrvatskoj – stanje mogućnosti razvoja“	04
Obilježavanje Svjetskog dana vlažnih staništa u Parku prirode Kopački rit i objava rezultata zimskog prebrojavanja ptica	05
Regionalni park Mura – Drava	06
Zelene staze Dunava i Drave	07
Međunarodni dan šuma	07
8. međunarodna konferencija VODA ZA SVE 2019	08
Svjetski dan voda u Kopačkom ritu	09
Zaštita bijele rode (Ciconia ciconia)	10
• Life white storks	10
Dan planeta Zemlje	12
Skup čuvara prirode - Park prirode Žubmerak – Samoborsko gorje	13
Otvorenje "Riječne škole" (River's school) u Sarvašu (Aljmaški rit)	13
Svjetski dan ptica selica - Zaštitimo ptice: budi rješenje za plastično zagađenje!	14
Međunarodni dan biološke raznolikosti i Dan zaštite prirode u Republici Hrvatskoj	16
Dani otvorenih vrata Osječko – baranjske županije	17
Entomofauna vretenaca na području tompojevačkih ritova u dijelu kojeg pokriva tranzicijska zona međunarodnog Rezervata biosfere MAB	19
Skup ravnatelja županijskih javnih ustanova za zaštitu prirode	21
Monitoring Bijele rode (Ciconia ciconia) na području Osječko – baranjske županije	21
Monitoring ciljanih vrsta ptica	21
Završna konferencija ECOWet projekta	22
Monitoring (Chiroptera) na području Osječko – baranjske županije	23
Međunarodni dan Dunava - 29.06.	24
Završna konferencija Coop MDD projekta ;Bad Radkersburg, Austrija	24
Svjetski dan rendžera	25
Dan roda	25
Razvoj i zaštita prekograničnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav	26
Riverside Interreg Hrvatska – Mađarska	26
Stvaranje preduvjeta za vodeno putovanje na električni pogon u prekograničnom turističkom (Ewica) Interreg Hrvatska – Mađarska	26
Noć šišmiša: Tehnologije u biologiji šišmiša	27
Međunarodni dan rijeke Drave	28
8. Simpozij s međunarodnim sudjelovanjem ; Kopački rit jučer, danas, sutra, 2019	32
ECOWater ; Interreg Hrvatska – Mađarska	32
Europski dan promatranja ptica i Svjetski dan ptica selica	33
13. Skup stručnih službi – Virovitičko – podravska županija	33
WetlandRestore – Obnova močvarnih područja u srednjem Podunavlju	34
Akcija "Zasadi drvo , ne budi panj"	34
Utakmica NK Osijek – HNK Rijeka	35
POSEBNI REZERVAT "PODPANJ" - godišnjica proglašenja	35

Novu godinu započeli smo zimskim prebrojavanjem ptica na području Donjeg Miholjca (Posebni ornitološki rezervat "Podpanj" i stara Drava i ribnjaci Donji Miholjac), ribnjake u Našicama i Petrijevcima, jezero Borovik, jezero Jošava i kanal Barbara (Darda).

Cilj prebrojavanja ptica je sakupljanje podataka o brojnosti i promjenama populacija ptica, vezanih za vodena staništa, koja su na svjetskom nivou najosjetljivija na ljudske aktivnosti, kako bi se odredila najvažnija područja za njihov opstanak i pripremila strategija zaštite.

International Waterbird Census (IWC)

Svake godine razne udruge i znanstvene organizacije za zaštitu ptica i prirode širom Europe pozivaju ljude da promatraju ptice na stotinama lokacija, te da zajedno procijene veličine njihovih populacija. Mjesec siječanj je pogodan za prebrojavanje ptica jer je najhladniji mjesec u godini, a sve ptice močvarice su na svojim zimovaljštima gdje je koncentracija ptica na tim mjestima najveća. Ptice tada još nisu započele sa proljetnom seobom te zbog toga neće doći do dvostrukog prebrojavanja.

Ptice močvarice su sve ugroženija skupina ptica, razlog tome su uništavanje močvarnih staništa diljem svijeta. Zimskim brojanjem ptica u siječnju nastoji se zabilježiti reprezentativni dio svake vrste. Potrebna je međunarodna suradnja u promatranju ptica, sakupljanju podataka te njihovoj razmjeni sa znanstvenim i zaštitarskim zajednicama.

STRUČNI SKUP

„Turizam promatranja ptica u kontinentalnoj Hrvatskoj-stanje i mogućnosti razvoja“

Javna ustanova za zaštitu prirode iz Međimurske županije "Međimurska priroda" organizirala je dvodnevni stručni skup na temu „Turizam promatranja ptica u kontinentalnoj Hrvatskoj – stanje i mogućnosti razvoja“ koji se održao 31. siječnja u Hotelu Park u Čakovcu. Na skupu su sudjelovale većina javnih ustanova koje se bave zaštitom prirode i turizmom među kojima je i Javna ustanova za zaštitu prirode OBŽ. Teme skupa su georaznolikost, promocija fotografije ptica, eko turizam i birdwatching u zaštićenim područjima. Drugi dan skupa predviđen je za terenski obilazak rijeke Drave.

Obilježavanje Svjetskog dana vlažnih staništa u Parku prirode Kopački rit i objava rezultata zimskog prebrojavanja ptica

Tema: "Klimatske promjene"

U organizaciji Javne ustanove Agencije za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko – baranjske županije i Javne ustanove Parka prirode Kopački rit obilježio se Svjetski dan vlažnih (močvarnih) staništa na Prijemnom centru Parka prirode Kopački rit.

02. veljače 1971. godine u iranskom gradu Ramsaru potpisana je Konvencija o močvarama od međunarodne važnosti, naročito kao staništa ptica močvarica. Kopački rit uvršten je na listu svjetski značajnih vlažnih staništa 1993. godine, a na listi se u Hrvatskoj još nalaze PP Lonjsko polje, PP Vransko jezero, delta Neretve i ribnjaci Crna mlaka. Vlažna staništa izuzetno su ugrožena na svjetskoj razini i to ponajprije zbog isušivanja močvara, utvrđivanja vodenih tokova i zbog zagađenja, a s druge strane, upravo su vlažna staništa nezamjenjiva za život brojnih biljnih i životinjskih vrsta. Od 1900. godine nestalo je čak 64% močvarnih staništa u svijetu, a u njima živi oko 40% svih vrsta.

Vlažna staništa su ključna za ublažavanje klimatskih promjena što je i tema ovogodišnjeg Dana vlažnih staništa. Ona utječu povoljno na ublažavanje klimatskih promjena na više načina. Močvare prirodno apsorbiraju i skladište CO₂ (dok ga isušene močvare otpuštaju), što je osobito važno kada se zna da je nivo CO₂ u našoj atmosferi narastao za 40% u odnosu na predindustrijsko vrijeme.

Vlažna staništa također ublažavaju suše, služe kao rezervoari i pročištači podzemnih voda, sprječavaju poplave.

U Kopačkom ritu, vrijednom ornitološkom području, u kojem je zabilježeno oko 300 vrsta ptica, od kojih su mnoge ugrožene i zaštićene na svjetskoj razini, redovito se obavlja zimsko prebrojavanje ptica, kao mjera praćenja stanja, očuvanja i upravljanja populacijama ptica močvarica. Zbog ubrzanog

nestajanja močvarnih staništa u cijelom svijetu, upravo su ptice močvarice posebno ugrožene, pa se njihovim prebrojavanjem i usporedbom s prethodnim godinama prati njihova brojnost na lokaciji i stabilnost eko-sustava.

Prebrojavanje ptica močvarica na području PP Kopački rit obavila je stručna služba parka prirode. Prebrojavanje se obavlja na području cijelog parka: u posebnom zoološkom rezervatu, uz rijeke Dunav i Dravu, na području Vemeljskog Dunavca, kanala Čarna, na bari Semenča i po nasipima i poljoprivrednim površinama. U prolasku prije utvrđenim transektima, koriste se terenskim vozilima, čamcem, mnoge prolaze i pješice, a prebrojavanje na Dravi i Dunavu vrši se s brodova.

Prebrojavanje na području Osječko – baranjske županije obavljaju djelatnici stručne službe Javne ustanove za zaštitu prirode OBŽ u suradnji sa Društvom za zaštitu ptica i prirode iz Osijeka (HDZPP). Prebrojavanje se obavlja na području cijele županije: Ornitološki rezervat "Podpanj" u Donjem Miholjcu, ribnjaci Donji Miholjac, ribnjaci Našice, ribnjaci Petrijevi, jezero Borovik, jezero Jošava (kod Đakova), kanal Barbara (Darda) i Aljmaški rit.

Osim objave rezultata zimskog prebrojavanja ptica močvarica, učenici osnovne eko škole iz Bilja prezentirali su svoje radove na temu močvarnih staništa uz šetnju parkom i promatranje ptica.

Davor Mikulić (ravnatelj Javne ustanove za zaštitu prirode OBŽ)
– objava rezultata zimskog prebrojavanja ptica močvarica

04.02.2019

04.02.2019

Regionalni park Mura-Drava zaštićeno je prirodno područje proglašeno 10. veljače 2011. godine Uredbom Vlade Republike Hrvatske. Iako nije certificirano od strane IUCN-a, spada u IUCN V. kategoriju - zaštićeni krajobraz. Zaštićenim područjem upravlja 5 županijskih javnih ustanova na području pet županija od Čakovca, preko Varaždina i Koprivnice do Virovitice i Osijeka. Regionalni park se na svojem istoku naslanja na Park prirode Kopački rit. U srpnju 2012. godine, UNESCO je ovaj park

proglasio dijelom međunarodnog Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav. Rijeke Mura i Drava okosnica su ovog zaštićenog područja, ali ne i njegov jedini dio. U Uredbi Vlade Republike Hrvatske stoji: Regionalni park Mura – Drava proteže se kroz Međimursku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku, Virovitičko-podravsku i Osječko-baranjsku županiju, na području rijeke Mure i Drave, u ukupnoj površini od 87.680,52 ha.

Raspodjela površina parka po županijama

Županije	Površina Parka unutar županije	
	Površina (ha)	Udio u površini Parka (%)
Međimurska županija	16.962, 54	19.40
Varaždinska županija	9.809,81	11.23
Koprivničko-križevačka županija	16.780, 85	19.19
Virovitičko-podravsko županija	17.801,96	20.35
Osječko-baranjska županija	26.102,49	29.84

Povodom prezentacije projekta Zelene staze Dunava i Drave i prikupljanja pozitivnih iskustava o načinu povećanja turističkih kapaciteta projektnog područja uz rijeke Drave i Dunav stručna voditeljica Ivana Buzuk zajedno sa partnerima projekta sudjelovala je na Sajmu turizma u Beogradu.

Ukupna vrijednost projekta: 17.224.331,30 kuna, ukupno prihvatljivi troškovi projekta: 13.163.900,53 kn, bespovratna sredstva: 11.114.350,28 kn

Trajanje projekta: 20.07.2018. do 23.12.2019.-18 mjeseci

O projektu:

Područje provedbe projekta višestruko je zaštićeno u sklopu ekološke mreže Natura 2000, Regionalnog parka Mura-Drava i Zaštićenog krajobraza Erdut

Stvaranje pretpostavki za razvoj temeljen na prirodnoj baštini područja

Projekt se financira iz poziva "Promicanje održivog razvoja prirodne baštine", u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.

Svrha projekta je stvoriti okvire za revitalizaciju projektnog područja kroz turistički razvoj temeljen na prirodnoj baštini, a što to će donijeti socijalne, ekonomske i ekološke dobrobiti lokalnom stanovništvu i zajednici.

Vodeći partner: Općina Erdut

Partneri na projektu: Grad Belišće, Javna ustanova Agencija za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije, Javna Ustanova Županijska razvojna agencija Osječko-baranjske županije, Turistička zajednica općine Erdut, Kajak kanu klub Aljmaš i Turistička zajednica grada Belišća.

21 March
International Day of Forests

Međunarodni dan šuma

Svake godine na prvi dan proljeća obilježava se **Međunarodni dan šuma**. Ovogodišnji slogan je "Šume i obrazovanje - naučite voljeti šume". Upravo zbog važnosti obrazovanja na svim razinama i sa svim uzrastima u cilju postizanju održivog gospodarenja šumama i očuvanju bioraznolikosti stručna voditeljica Ivana Buzuk i viša stručna suradnica Željka Vrebac održali su predavanje i edukaciju u Dječjem vrtiću "Zvončić" u Našicama.

Interaktivnim predavanjem djeca su spoznala o vrijednosti i značaju šuma, tko živi u šumama, koje sve proizvode možemo dobiti iz šume, što ugrožava šume, te što je izuzetno značajno na koji način oni mogu svojim aktivnostima utjecati na zaštitu i očuvanju šuma. Zdrave šume znače zdrave, otporne zajednice i prosperitetna gospodarstva.

Međunarodna konferencija VODA ZA SVE održana je povodom Svjetskog dana voda u Osijeku 21. i 22. ožujka 2019. godine na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek u Osijeku koja se održava od 2011. godine.

Cilj konferencije je okupljanje i razmjena iskustava znanstvenika i stručnjaka koji se u svom radu bave problematikom zaštite, korištenja i očuvanja vodnog bogatstva Hrvatske, ali i drugim aspektima povezanosti vode i čovjeka.

Središnja tema ovogodišnjeg Svjetskog dana voda i 8. međunarodne konferencije VODA ZA SVE je "Voda za sve. Nikoga ne smijemo ostaviti po strani – svi trebamo vodu!"

Foto: Zlatko Pavošević

Konferenciju organizira Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek u suradnji s Građevinskim i arhitektonskim fakultetom Osijek te mrežom institucija među kojima je i Javna ustanova za zaštitu prirode Osječko – baranjske županije.

Međunarodni suorganizatori Konferencije su Međunarodna federacija za zdravstvenu ekologiju (IFEH), Europsko udruženje za higijensko inženjerstvo i dizajn (EHEDG) te Mreža zaštićenih parkova prirode rijeke Dunav (Danube Parks).

Svjetski dan voda u Kopačkom ritu

Povodom Svjetskog dana voda, u organizaciji Osječko-baranjske županije - Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu, JU za zaštitu prirode OBŽ i JUPP Kopački rit, nagradili smo sudionike foto natječaja "Živjeti s Dravom" iz 2018. g. - učenike osnovnih i srednjih škola s područja Osijeka i Donjeg Miholjca čije su fotografije izložene u paviljonu Prijemnog centra u Kopačkom ritu.

Nakon stručnog predavanja o vodama Kopačkog rita učenici su krenuli u obilazak parka i na izlet brodom uz fotografiranje parka prirode. Učenici su dobili priliku sudjelovati u još jednom

foto natječaju a to je fotografirati bioraznolikost Kopačkog rita. Na kraju, učenici su se okušali u izradi likovnih uradaka interesantnom tehnikom cijanotipije uz vodstvo Muzeja likovnih umjetnosti iz Osijeka.

Izlet u Kopački rit i izložba fotografija bila je dio 8. međunarodne konferencije VODA ZA SVE 2019 u kojemu je kao jedan od organizatora sudjelovala i Javna ustanova za zaštitu prirode Osječko – baranjske županije. Sudionici konferencije također su posjetili PP Kopački rit i izložbu fotografija "Živjeti s Dravom".

Vožnja brodom po Kopačkom ritu uz stručno vođenje

Radionica "cijanotipija" – koju su predvodili djelatnici Muzeja likovnih umjetnosti iz Osijeka

Učenici Medicinske škole Osijek zajedno s profesorima

Fond je 2009. godine pokrenuo Pilot projekt „Zaštita i očuvanje strogo zaštićene ptičje vrste bijele rode (*Ciconia ciconia*)“ u tri županije, Sisačko moslavačkoj, Zagrebačkoj i Brodsko posavskoj. Sljedećih godina projekt su prihvatile i ostale županije na čijim područjima se nalaze gnijezda bijelih roda. Projekt je pokrenut s ciljem smanjenja antropogenih utjecaja na ugroženost bijele rode, i to kroz očuvanje posavskoga sela, očuvanje okoliša i prirode, te kroz poticajnu mjeru očuvanja gnijezda bijelih roda na krovovima kuća i gospodarskih zgrada dodjelom sredstava u iznosu od 700,00 kn po gnijezdu. S

obzirom na vrijednost ovoga projekta i desetu godinu njegove provedbe Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost organizirao je predstavljanje projekta. Javna ustanova za zaštitu prirode Osječko – baranjske županije također sudjeluje u projektu, te je naš ravnatelj Davor Mikulić prezentirao rad javne ustanove, te iznio podatke o stanju populacije na području Osječko – baranjske županije na temu “Zaštita i očuvanje bijele rode (*Ciconia ciconia*) na području Osječko – baranjske županije”

Life white storks

Aktivnosti Ustanove u zaštiti roda:

Usporedno s projektom koji se odnosi samo na kuće i gospodarske zgrade, djelatnici JU za zaštitu prirode OBŽ provode monitoring na svim stupovima, objektima i ostalim mjestima gdje se nalaze gnijezda Bijelih i Crnih roda u cijeloj županiji. Prilikom provedbe projekta surađujemo s vlasnima kuća i/ili gospodarskih zgrada Gnijezdo Bijele rode *Ciconia ciconia* prilikom ishođenja dopuštenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike o mogućnosti premještanja gnijezda s

krova kuće/gospodarskih zgrada i slično na platformu koja se mora nalaziti u blizini prijašnjeg smještaja gnijezda. Ustanova ima izvrsnu suradnju s HEP d.d. i HEP ODS, u provedbi mjera zaštite od strujnog udara. Aktivnosti koje podrazumijevaju privremeno skidanje rodinih gnijezda i njihovo postavljanje na nosač te uklanjanje neaktivnih gnijezda iz sigurnosnih razloga trebaju biti prethodno dopuštene rješenjem Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Plan aktivnosti za projekt LIFE WHITE STORKS

1. Monitoring bijelih roda na području cijele županije
2. Prstenovanje bijelih roda i opremanje odašiljačem, koji će se postaviti godišnje na mlade rode da u stvarnome vremenu možemo pratiti njihovu migraciju
3. Izrada karte i evidencija o zapažanjima Bijelih roda na području cijele županije
4. Izrada edukativnih publikacija o Bijelim rodama (život, osnovne karakteristike, prehrana, način premještanja gnijezda)
5. Izrada igrice Bijela roda na području županije
6. Promotivni materijali (puzzle, plišanaci Bijela roda, letci, film, kišobrani, majice, olovke, mape, blokovi, privjesci za ključeve)
7. Edukacija edukativnih ustanova (vrtića, škola, fakulteta) i građana na koji način mogu sudjelovati u zaštiti i praćenju populacije bijelih roda
8. Edukacija putem medija (digitalnih i tiskovnih medija)
9. Edukacija djelatnika ustanove o načinu postupanja s ozlijeđenom bijelom rodom
10. Opremanje djelatnika ustanove (GPS, laptopi, mobiteli, navigacije, kontejneri za prijevoz ozlijeđene rode)
11. Izrada skloništa za bolesne i ozlijeđene rode s potrebnom infrastrukturom GIS katastra staništa roda:
12. Izrada informatičkog sustava, baze podataka, obrada GIS katastra podataka, izrada web stranice koja je dostupna javnosti (izrada DOF karte (digitalne orto-foto) i točno određivanje svakog lokaliteta u GIS sustavu (geodetska firma), unos fotografija svakog lokaliteta te unos atributa za svako stanište - gnijezdo npr. stanje gnijezda, da li je naseljeno, adresa gdje se gnijezdo nalazi (ili lokalitet), potrebne aktivnosti (izmještanje, uređenje i sl), kontakt osobe koja prima naknadu za gnijezdo i sl... (naši stručnjaci ili vanjski suradnici-biolozi), kod svakog lokaliteta se može uvesti i QR code pločica tako da svatko zainteresiran putem pametnog mobitela može očitati podatke, slike, povijest, karta i sl.

Prijedlog za zajedničke aktivnosti:

1. Sufinanciranje izrade i postavljanja platforme i premještanje gnijezda na platformu u dvorišta građana
2. Izrada objedinjene karte i evidencija o zapažanjima Bijelih roda na području cijele RH
3. Studijsko putovanje – primjeri dobre prakse

Okvirni iznos aktivnosti JU za zaštitu prirode OBŽ: 130.000,00 €

Dan planeta Zemlje obilježava se svakog 22. travnja u više od 150 zemalja diljem svijeta, a ovogodišnji dan obilježava se pod sloganom "Zaštitimo naše vrste".

Na konferenciji UNESCO-a 1969. godine John McConnell prvi je put predstavio ideju obilježavanja Dana Zemlje i iste je godine dizajnirana Zastava Zemlje, a sam je naziv Earth day prvi put upotrijebio 21. ožujka gradonačelnik San Francisca Joseph Alioto 1969. g., u proglasu kojim je odlučeno da se u gradu i na područja San Francisca proslavi kao Dan planeta Zemlje. U Hrvatskoj se Dan planeta Zemlje organizirano obilježava od 1990. godine. Dan planeta Zemlje službeno se obilježava od 1992. godine kada je tijekom Konferencije UN-a o okolišu i razvoju u Rio de Janeiru na kojoj je sudjelovao velik broj predstavnika vlada i nevladinih udruga usklađen dalekosežni program za promicanje održivog razvoja.

Dodjela Zelenih povelja Osječko – baranjske županije

"Zelena povelja Osječko-baranjske županije", javno priznanje za doprinos očuvanju okoliša te osiguravanju i poboljšavanju kakvoće življenja za dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja na području Osječko-baranjske županije dodjeljuje se povodom Dana planete Zemlje. Svečana dodjela održana je 24. travnja, a župan Ivan Anušić uručio je Zelenu povelju Udruzi Osječki permakulturni aktivisti (Ospera) iz Osijeka za izuzetnu djelatnost u razvijanju ekološke svijesti i promicanju potrebe zaštite okoliša među građanima, Osnovnoj školi Frana Krste Frankopana Osijek za Eko klub Magnolija i Dječjem vrtiću Zvončić iz Našica za izuzetnu djelatnost u stručnom i pedagoškom radu na odgoju i obrazovanju djece u oblikovanju i razvijanju svijesti o potrebi zaštite okoliša te Odredu izviđača „Iovallios“ iz Valpova za iznimnu djelatnost u oblikovanju i razvijanju svijesti o potrebi zaštite okoliša i promicanju potrebe zaštite okoliša.

- Svi ovogodišnji dobitnici su mladi ljudi, vrtići, osnovnoškolci, izviđači. Tako maleni već imaju svijest o važnosti očuvanja i zaštite okoliša, što će im svakako pomoći kad odrastu – rekao je župan.

Župan Ivan Anušić i ravnatelj JU za zaštitu prirode OBŽ Davor Mikulić sa dobitnicama "Zelene povelje"

Potaknuti snažnim motivima da svatko treba dati svoj doprinos zaštiti i poboljšanju svakodnevnog života uz poruku da prirodu čuvamo i volimo, članovi Udruge Ospera osmislili su posebne projekte koji upravo to sadrže. Jedan od takvih projekata je Solidarna i ekološka tržnica Osijek, koji provode već sedmu godinu i kojim spajaju lokalne ekološke proizvođače izravno s kupcima. Projekt se zasniva na očuvanju okoliša, cirkularne ekonomije, održivog razvoja i socijalnog poduzetništva. Riječ je isključivo o proizvođačima s ekološkim certifikatom. Još jedan izniman projekt je prikupljanje, čuvanje i multipliciranje starog autohtonog sjemena. Svake godine u veljači „ospersaši“ organiziraju okupljanje svih zaljubljenika u stare sorte.

Djeca iz Eko kluba Magnolija, OŠ Frana Krste Frankopana Osijek rade brojne aktivnosti, kreativno zbrinjavaju otpad, uzgajaju ali i konzumiraju voće i povrće iz svog školskog biovrta. U suradnji s drugim institucijama sudjeluju u projektima, poput akcija čišćenja i zaštite rijeke Drave.

Dječji vrtić „Zvončić“ u Našicama smješten je u parku Pejačević koji im omogućava odličnu interakciju s prirodnim okruženjem. Bogatstvo raznolikosti biljnih vrsta, ptica, kukaca, livada, stalni su izvor ideja za najraznovrsnije aktivnosti. Tako mali sudjeluju u održavanju voćnjaka i povrtnjaka, cvjetnim sadnicama ukrašavaju vrtić, sade i beru začinsko bilje koje se koristi u njihovoj hrani, biološki otpad odlažu u kompostišta. U vrtiću posebno napominju da se djeca potiču na aktivno sudjelovanje u životu zajednice ali i razvijanje i odgovornost prema prirodi, samome sebi i prijateljima.

Od 1975. godine u Valpovu djeluje Odred izviđača „Iovallios“ s ciljem promicanja i unaprjeđivanja naobrazbe i odgoja djece i mladih za snalaženje u prirodi i njezinog očuvanja. Mladi stječu izviđačka znanja u orijentaciji, kartografiji, topografiji, promatranju, izradi skloništa, dizanju šatora, obilježavanja Dana planete Zemlje s nizom posebnih sadržaja te organiziraju eko radionice kroz koje je prošlo više od 500 mladih. Ipak ono što je posebno važno istaknuti je da se djeca i mladi druže u ponekad zahtjevnim uvjetima u prirodi koju treba razumjeti i voljeti i kroz svladavanje niza vještina važnih za boravak u njoj.

Javna ustanova za zaštitu prirode OBŽ ima odličnu suradnju sa dobitnicima Zelene povelje kroz razne projekte i radionice koje su vezane za zaštitu prirode i okoliša.

- "Djeca kao dobitnici Zelene povelje su nam vrlo važni, jer će oni svoja znanja i iskustva prenositi svojim vršnjacima i svojoj zajednici" - istaknuo je župan Anušić.

U Parku prirode Žumberak – Samoborsko gorje održan je godišnji seminar čuvara prirode, na kojemu su sudjelovali svi čuvari prirode zaštićenih područja Republike Hrvatske. Godišnji seminar čuvara prirode ima još dulju tradiciju i odvija se u organizaciji Ministarstva zaštite okoliša i energetike još od 2001. godine. Cilj skupova je razmjena znanja i iskustava unutar sektora zaštite prirode. Kao najvažniju platformu možemo istaknuti stručne skupove.

Čuvari prirode Republike Hrvatske na skupu
Izvor fotografije: PP Žumberak Samoborsko gorje

Otvorenje "Riječne škole" (River's school) u Sarvašu (Aljmaški rit)

Riječna škola, koja je sastavni dio projekta pod nazivom Prekogranični program upravljanja planiranim penta – državnim Rezervatom biosfere "Mura – Drava – Dunav", financiran iz poziva Interreg Danube Transnacional Programme, otvorena je 07. svibnja 2019. u Sarvašu. Partneri na projektu su predstavnici zaštićenih područja iz pet zemalja: Austrije, Mađarske, Slovenije, Srbije i Hrvatske (Koprivničko – križevačka, Virovitičko – podravska i Osječko – baranjska županija). Na otvorenju škole sudjelovala su djeca iz dječjeg vrtića "Ribica" i učenici OŠ "Ljudevita Gaja" PŠ Sarvaš. Vrijednost ovog projekta je 2,154.000 Eura, od čega aktivnosti Javne ustanove za zaštitu prirode OBŽ iznose 100.000 Eura. U svakoj od zemalja odabrana su pilot područja na kojima će se provoditi aktivnosti edukacije posjetitelja, a svima je zajednička Riječna škola na otvorenom.

Osječko – baranjska županija

Riječna škola u Osječko-baranjskoj županiji smještena je u Sarvašu okružena šumom i starim tokom rijeke Drave. Zbog svog iznimnog značaja s gledišta zaštite prirode, ovo područje uvršteno je u NATURA 2000 područja (POVS – područje značajno za vrste i staništa) HR2000372 Dunav – Vukovar i (POP – područje značajno za ptice HR 1000016 Podunavlje i donje Podravlje), i u područje UNESCO Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav. Riječna škola Osječko-baranjske županije sastoji se od pet osnovnih elemenata koji imaju svi partneri na projektu (učionica na otvorenom, info table, smjerokaz i jarbol), te promatračnice za ptice. Osnovni cilj uređenja Riječne škole je podizanje svijesti i edukacija o značaju zaštite i očuvanja prirodnih vrijednosti.

DV "Ribica" i OŠ "Ljudevita Gaja" iz Sarvaša

Foto: Željko Černić

Monitoring čaplji u Aljmaškom ritu

Ostale aktivnosti koje provodi Javna ustanova za zaštitu prirode OBŽ u okviru projekta su i sastanci s dionicima projekta na području UNESCO rezervata biosfere Mura- Drava – Dunav radi unaprjeđenja upravljanja zaštićenim područjem. Cilj nam je na području kanala kod Lovačkog doma "Jelen" napraviti i eko kamp u kojemu bi se

održavale škole u prirodi. Preko projekta napravili smo i bojanke za djecu (čaplje) i teleskop sa stativom za promatranje ptica. Monitoring čaplji na području Aljmaškog rita i na području cijele županije radi se tijekom cijele godine, te se izrađuju Akcijski planovi radi dobivanja slike o stanju i ugroženosti vrste, te izrade smjernica za njezino očuvanje.

Svake godine drugog vikenda u svibnju obilježava se Svjetski dan ptica selica (World Migratory Bird Day) radi podizanja svijesti javnosti o potrebi zaštite ptica selica i njihovih staništa. Ove godine tema Svjetskog dana ptica selica je „Zaštitimo ptice: budi rješenje za plastično zagađenje!”

Inicijativa za obilježavanje ovog dana pokrenuta je pod pokroviteljstvom Sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA) i Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija). Širom

svijeta organiziraju se različita događanja s temom promatranja ptica, a ove godine JU za zaštitu prirode OBŽ sudjeluje u prezentaciji radova o pticama koje su pripremili učenici OŠ "Grigor Vitez" iz Osijeka. Učenici su dobili zadatak kada su posjetili Riječnu školu dok je još bila u izradi da se podijele u grupe, i svaka grupa je dobila napraviti prezentaciju za jednu pticu selicu koja obitava na području Osječko – baranjske županije i koju će prezentirati na Svjetski dan ptica selica.

Članovi udruge studenata biologije "ZOA" na području Aljmaškog rita i Željka Vrebac (JU za zaštitu prirode OBŽ)

Edukacija djece o pticama na području Aljmaškog rita (Riječna škola)

Svjetski dan ptica selica u OŠ "Grigor Vitez" u Osijeku

Povodom Svjetskog dana ptica selica koji se ove godine obilježava 11. svibnja, učenici OŠ "Grigor Vitez" iz Osijeka pozvala nas je u školu kako bi vidjeli prezentaciju radova o pticama selicama koju su učenici pripremili. Prezentacije su bile vrlo zanimljive i kreativne. Tema ovogodišnjeg obilježavanja odnosi se na negativni utjecaj plastike na ptice, stoga smo učenicima poklonili ekološke krpene torbe koje nam

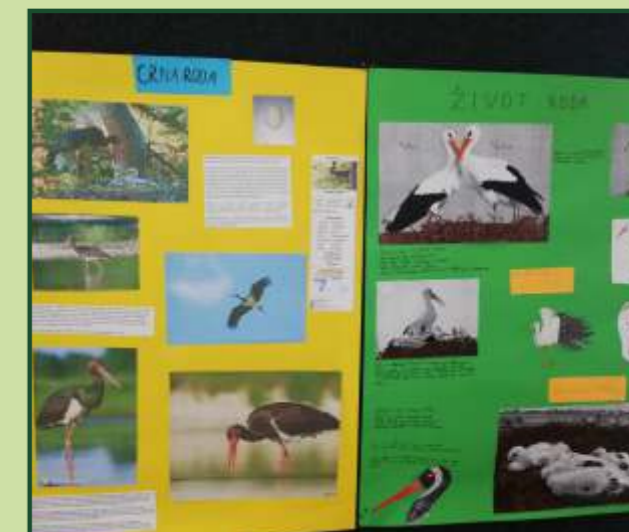
je donirala osječka udruga "Ospera" a služi kao zamjena za plastične vrećice. Svaki od izlagača na poklon je dobio i bojanke o čapljama koje smo izradili preko projekta COOP MDD, a školska knjižnica postala je bogatija za jednu fotomonografiju "Živi Dunav" koja je također produkt prekograničnog projekta sa Srbijom. Nakon izlaganja, djeca su zajedno sa stručnom službom Javne ustanove za zaštitu prirode OBŽ promatrali kroz teleskop (COPP MDD) i dvogled, te naučili kako se promatraju ptice u prirodi.

Željka Vrebac (JU za zaštitu prirode OBŽ) s učenicima OŠ "Grigor Vitez" iz Osijeka

Grupa "Pčelarica" izlaže svoju prezentaciju

„Naša bioraznolikost, naša hrana, naše zdravlje“

INTERNATIONAL DAY
for
**BIOLOGICAL
DIVERSITY**
Our Biodiversity,
Our Food, Our Health
— 22 MAY 2019 —

Ujedinjeni narodi proglasili su 22. svibnja Međunarodnim danom biološke raznolikosti (International day for biological diversity) s ciljem da se poveća razumijevanje i svijest o biološkoj raznolikosti. Na taj dan 1993. godine održana je Konferencija Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju u Rio de Janeiru na kojoj je usvojena Konvencija o biološkoj raznolikosti (Convention on Biological Diversity – CBD). Hrvatska se kao potpisnica Konvencije pridružila svijetu u nastojanjima očuvanja biološke raznolikosti i promicanja zaštite prirode. **Hrvatski sabor je 2003. godine donošenjem Zakona o zaštiti prirode odredio da se 22. svibnja na Međunarodni dan biološke raznolikosti obilježava i Dan zaštite prirode u Hrvatskoj.**

Svake godine međunarodni dan biološke raznolikosti obilježava se pod drugim sloganom. Ovogodišnji slogan je „**Naša bioraznolikost, naša hrana, naše zdravlje**“.

Cilj teme je poticanje znanja i širenje svijesti javnosti o zdravoj prehrani, zdravlju i biološkoj raznolikosti ekosustava. Tema također slavi raznolikost koju pružaju naši prirodni sustavi za ljudsko postojanje i dobrobit na Zemlji, istodobno pridonoseći drugim ciljevima održivog razvoja, uključujući ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu, obnovu ekosustava, čistu vodu i Zemlju bez gladi.

Povodom Međunarodnog dana biološke raznolikosti i Dana zaštite prirode u Republici Hrvatskoj Javna ustanova za zaštitu prirode OBŽ u suradnji sa Javnom ustanovom PP Kopački rit raspisala je foto natječaj na temu: „Biološka raznolikost Osječko – baranjske županije“, a zadatak je bio fotografirati bogatstvo prirodnog svijeta Osječko – baranjske županije. Nagrade su bile vožnja brodom/čamcem i fotomonografije Kopačkog rita.

1. mjesto Dora Bjedov

3. mjesto Tamara Drezner

2. Mjesto Tanja Koren – Crveni slavonski tepih

Prvi put u 26 godina od svog osnivanja Osječko-baranjska županija danas, 27. svibnja 2019. godine, organizirala je Dan otvorenih vrata Osječko-baranjske županije. Unatoč kiši program je počeo od 10 sati na središnjem osječkom trgu, Trgu Ante Starčevića, i to predstavljanjem rada svih upravnih odjela i javnih ustanova kojima je Osječko-baranjska županija osnivač. Žiteljima Osječko-baranjske županije želimo i na ovakav način prezentirati i približiti što sve Županija radi, za što je zadužena, koje su njene obveze, kojim sredstvima

raspolaze, koji su najvažniji projekti, odnosno što smo do sada radili, što radimo i što ćemo raditi u budućnosti. Javna ustanova za zaštitu prirode Osječko – baranjske županije kojoj je županija osnivač, također je predstavila svoj rad. U suradnji sa Muzejom likovnih umjetnosti iz Osijeka organizirali smo kreativnu radionicu za učenike OŠ „Franje Krežme“ iz Osijeka. Osim radionice, JU za zaštitu prirode u suradnji sa JUPP Kopački rit raspisala je natječaj „Biološka raznolikost Osječko – baranjske županije“. Na Dan otvorenih vrata županije podijelili smo nagrade dobitnicima.

Postupkom zonacije rezervat biosfere je definiran u tri međusobno povezane zone: područje jezgre (core area), područje utjecaja (buffer zone) i prijelazno područje (transition zone). Područje jezgre je zakonom zaštićeno i sadrži ekološki najvrjednije biocenoze stoga je namijenjeno znanstvenim istraživanjima i kontinuiranom praćenju stanja bioloških i inih parametara. Područje utjecaja okružuje područje jezgre i štiti jezgru od nepovoljnih utjecaja te se u tom području mogu odvijati samo aktivnosti koje su usklađene s ciljevima zaštite i prijelazno područje koje čini pretežno naseljena područja u kojima se provode edukacijske aktivnosti i promiče održivi razvoj u sklopu gospodarskog razvoja. Pored prvog i drugog područja i tranzicijsko područje, koje se u prvi mah možda čini manje važnom od prethodna dva, predstavlja također veoma značajan prostor za provedbu istraživačkih aktivnosti. Upravo u tranzicijskoj zoni, jednim svojim dijelom, zadire splet prirodno nastalih, manje ili više širokih kanala na području VSŽ poznatijih kao tompojevački ritovi.

Istraživanja faune vretenaca provedena od svibnja do listopada je 2018. na području VSŽ. Tom prilikom je redovno obilježeno deset različitih, odabranih točaka, dva puta u jednom mjesecu. Korištene su dvije metode rada, metoda hvatanja vretenaca putem entomološke mrežice, determiniranje vrste korištenjem priznatih ključeva za determinaciju, te puštanje jedinki nakon determinacije. Druga korištena metoda bila je metoda promatranja vretenaca u letu i u mirovanju. Ukupno je utvrđeno 19 različitih vrsta, od čega šest vrsta iz podreda sličnokrilaca (Zygoptera) i 13 vrsta iz podreda nejednakokrilaca (Anisoptera).

Istraživano područje tvore ritovi koji zauzimaju površinu od 650 ha i ukupne su dužine 52 km. U dijelu ritova koji pokriva tranzicijsko područje rezervata biosfere, provedena su istraživanja entomofaune vretenaca u sklopu prekograničnog projekta SeNs WETLANDS Interreg-IPA CBC, Hrvatska-Srbija. Rezultati istraživanja predstavljaju doprinos spoznaji o pojavnosti vretenaca uz desnu obalu Dunava.

Rezultati provedenih istraživanja

Metode rada: Hvatanje vretenaca entomološkom mrežicom i promatranje vrsta u letu i stajalištima.

Redni broj	HRVATSKI NAZIV VRSTE	STRUČNI NAZIV VRSTE	PODRED (Subordo)
1.	Konjska smrt	Calopteryx virgo	Zygoptera
2.	Zimska djeva	Sympetma fusca	Zygoptera
3.	Sjeverna zelendjevica	Lestes sponsa	Zygoptera
4.	Mala crvenookica	Erythromma viridulum	Zygoptera
5.	Velika mora	Ischnura elegans	Zygoptera
6.	Bjelonoga potočnica	Platycnemis pennipes	Zygoptera
7.	Sredozemni kralj	Aeshna affinis	Anisoptera
8.	Jesenski kralj	Aeshna mixta	Anisoptera
9.	Žuti ban	Aeshna isosceles	Anisoptera
10.	Veliki car	Anax imperator	Anisoptera
11.	Mali car	Anax parthenope	Anisoptera
12.	Primorski vilenjak	Orthetrum brunneum	Anisoptera
13.	Bijeli vilenjak	Orthetrum albostylum	Anisoptera
14.	Zapadni vilenjak	Orthetrum coerulescens	Anisoptera
15.	Žučkasti strijelac	Sympetrum fonscolombii	Anisoptera
16.	Crveni strijelac	Sympetrum sanguineum	Anisoptera
17.	Vilin konjic	Libellula depressa	Anisoptera
18.	Proljetna narančica	Epithea bimaculata	Anisoptera
19.	Vatreni jurišnik	Crocothemis erythraea	Anisoptera

Na lijevoj slici je prikaz najmanje zastupljene vrste, proljetna narančica (*Eitheca bimaculata*), vrste karakteristične i zbog dugih nogu u odnosu na slične vrste, dok je na desnoj slici prikaz najviše zastupljene vrste, žučkastog strijelca (*Sympetrum fonscolombii*) na istraživanom području. Na desnoj slici se jasno vidi invadiranost mužjaka žučkastog strijelca s grinjama iz porodice Arrenuridae (crvene loptice boje karmina na krilima i tijelu). (foto:Pavao Dragičević)

Zaključak

Na temelju provedenog istraživanja utvrđeno je:

- ① ukupno registriranih 19 (25,67%) vrsta od ukupno 74 poznate vrste vretenaca u Republici Hrvatskoj
- ② od toga 6 vrsta tankostrukih vretenaca /sličnokrilaca-Zygoptera/ i 13 vrsta debelostrukih vretenaca /nejednakokrilaca-Anisoptera/
- ③ registrirana vretenca taksonomski pripadaju u 6 porodica: Lestidae, Coenagrionidae, Platycnemididae, Aeshnidae, Corduliidae i Libellulidae
- ④ najzastupljenija vrsta bila je žučkasti strijelac, *Sympetrum fonscolombii*
- ⑤ najmanje zastupljena vrsta bila je proljetna narančica, *Eitheca bimaculata*

stručni voditelj
mr.sc. Pavao Dragičević

Održan je okrugli stol ravnatelja županijskih javnih ustanova za zaštitu prirode iz čitave Hrvatske, održanog u županijskoj vijećnici u Slavenskom Brodu. Teme su bile projekti i investicije u sektoru zaštite prirode. Na okruglom stolu bio je prisutan pomoćnik ministra za zaštitu prirode Igor Kreitmeyer koji je govorio o nacionalnom projektu razvoja okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000 koji se provodi u sklopu

Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Korisnik projekta vrijednog 186 milijuna kuna je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, a kao suradnici sudjelovat će i sve javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže. Ravnatelji su obišli i zaštićena područja europske ekološke mreže Natura 2000 u Brodsko-posavskoj županiji.

Foto: JU Natura – Slavonika

Monitoring Bijele rode (*Ciconia ciconia*) na području Osječko – baranjske županije

Lipanj

Javna ustanova za zaštitu prirode Osječko – baranjske županije provela je monitoring bijelih roda (*Ciconia ciconia*) na području Osječko – baranjske županije. Javna ustanova u suradnji sa Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost provodi projekt „Zaštita i očuvanje Bijele rode (*Ciconia ciconia*)”. Glavni cilj je očuvanje i zaštita populacije bijele rode, te očuvanje sela i prostora kojim se vlasnicima stambenih i gospodarskih objekata na čijim se krovovima nalaze gnijezda bijelih roda daje naknada za očuvanje prostora i biološke raznolikosti u visini od 700,00 kuna po gnijezdu. Djelatnici JU obišli su privatne posjede na kojima se nalaze gnijezda, te ih evidentirali. Veći dio gnijezda je i dalje aktivan, iako smo pronašli i nekoliko novih a i napuštenih gnijezda.

Monitoring ciljanih vrsta ptica

Lipanj

U suradnji s Prirodoslovnim društvom "Drava" iz Virovitice, JU za zaštitu prirode OBŽ obavila je monitoring ciljanih vrsta ptica na rijeci Dravi od Gata (Veliškovci- Gat) prema Belišću. Ciljane vrste koje istražujemo su Vodomar – *Alcedo atthis*, Bregunica – *Riparia riparia*, Kulik sljepić – *Caradrius dubiusna*. Od značajnih vrsta ptica zapazili smo Orla štekavca *Haliaeetus albicilla*, Vlastelice *Himantopus himantopus*, Divlja patka *Anas platyrhynchos*, Kormorane *Phalacrocorax carbo*, gnijezda vodomara *Alcedo atthis* i bregunica *Riparia riparia*.

U restoranu - brodu "Galija" na Dravi u Osijeku održana je završna konferencija u sklopu europskog projekta pod nazivom "Eco Wet - Procjena usluga vlažnih ekosustava u prekograničnom području Hrvatska - Srbija". Projekt je iz programa Interreg IPA do 2020. i bit će poticaj razvoju ruralnog turizma.

Sprudovi i strme riječne obale, otoci i rukavci, galerijske šikare vrba i poplavne šume dom su mnogobrojnim ugroženim i rijetkim biljnim i životinjskim vrstama. No, degradacija staništa uslijed neprimjerenog upravljanja vodnim resursima, intenzivne poljoprivrede, unosa i širenja invazivnih vrsta, krivolova i pretjeranog iskorištavanja resursa predstavljaju i dalje izrazit pritisak na prirodne vrijednosti. Riječ o 355 000 eura vrijednom projektu, koji je važan za život stanovnika Osječko-baranjske županije. Projekt sadrži Akcijski plan za poboljšanje usluga ekosustava, u Hrvatskoj pilot-područja su Ribnjaci Donji Miholjac, sjeverni dio Srednjeg Podunavlja, te Spačvanski bazen dok su u Srbiji ta područja Zastavica, Trskovača i Bosutske šume. Procjenjivane su usluge ekosustava koje podrazumijevaju dobrobiti koje pruža priroda, a čovjek ih koristi - oprašivanje biljnih cvjetova koje provode kukci, opskrba pitkom vodom, zaštita od poplava, korištenje drvene mase, očuvanje biološke raznolikosti, turizam i rekreacija i

ublažavanje klimatskih promjena. Podaci će se koristiti i za izradu planova zaštite, očuvanja i održivog korištenja vlažnih ekosustava. Na ovaj se europski projekt nastavlja novi, nedavno započet, vrijedan oko 25 milijuna kuna - Vrata Spačvanskog bazena koji će potaknuti razvoj ruralnog turizma na pograničnom području.

Usluge ekosustava kroz zaštitu prirode posljednjih godina dobivaju na važnosti, a naročito usvajanjem Strateškog plana Konvencije o biološkoj raznolikosti za razdoblje 2011 – 2020. i Strategije EU o bioraznolikosti do 2020. godine. Projekt ECOWet započeo je 15.06.2017. i traje do 14.6.2019. godine na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije u Hrvatskoj i na području Vojvodine u Srbiji. Kao partneri sudjeluju - Pokret gorana Sremske Mitrovice, Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode i Javna ustanova Agencija za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije. Projekt financira Europska unija u okviru Interreg IPA programa prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija 2014-2020 koji ima za cilj jačanje društvenog i gospodarskog razvoja prekograničnog područja kao i zaštite jedinstvenih ekosustava kroz realizaciju zajedničkih projekata i aktivnosti.

Gordan Matković, Davor Mikulić, Dražan Vulin i Zdravko Peko

Javna ustanova za zaštitu prirode već drugu godinu za redom obavlja monitoring šišmiša na području Osječko – baranjske županije (crkve, dvorci, zapušteni objekti). Prema najnovijim istraživanjima Hrvatska ima 35 vrsta šišmiša gotovo kao i u cijeloj Europi. Šišmiši nastanjuju različite tipove staništa a najčešće su to špilje, stari i zapušteni objekti, tornjevi i taveni crkava, dvorci i sl. Stručna služba krenula je u obilazak sakralnih objekata na području Osječko – baranjske županije. Mnogi crkveni objekti su renovirani nakon Domovinskog rata tako da u pojedinim crkvenim objektima nismo čuli šišmiše bat detektorom.

Postoji više metoda istraživanja šišmiša, a najčešća je uređajem bat- detektorom – to je uređaj koji nam omogućuje utvrđivanje prisutnosti šišmiša slušanjem njihovih ultrazvučnih

eholokacijskih signala, pretvarajući ih u frekvencije čujne ljudskom uhu. Donekle je njime moguće i određivanje vrsta/rodova šišmiša jer im se signali razlikuju frekvencijom i trajanjem, a to na bat-detektoru možemo čuti. Šišmiše se najbolje može identificirati ako je ulovljen što mogu samo stručnjaci za šišmiše uz odobrenje resornog Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Šišmiši su iznimno važan dio svjetskih ekosustava - bitna su karika u prirodnom obnavljanju tropskih šuma, oprašivanju čitavog niza biljaka koje cvatu noću, kontroliraju brojnost noću aktivnih kukaca, te tako predstavljaju indikator zdravlja okoliša. Jedna su od najviše proganjanih i najmanje proučenih skupina životinja.

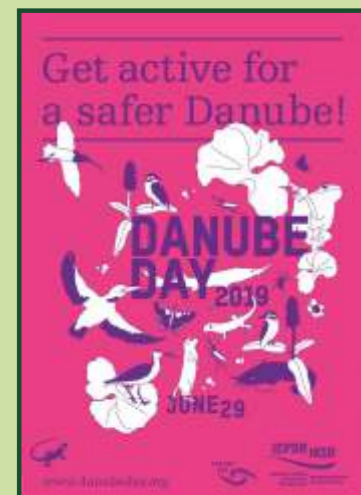
Djelatnica Glazbene škole Franje Kuhača iz Osijeka Ivana Đuračić pronašla je mrtvu juvenilnu jedinku dugouhog šišmiša Plecotus

Dunav je, nakon Volge, druga najduža i druga vodom najbogatija rijeka u Europi, te najduža rijeka u Europskoj uniji (dužina 2857 km (u Hrvatskoj 188 km). Dunav je kroz povijest, a i danas, uvijek bio važan međunarodni plovni put koji teče kroz ili čini granicu deset država, a to su redom od izvora prema ušću: Njemačka, Austrija, Slovačka, Mađarska, Hrvatska, Srbija, Bugarska, Rumunjska, Moldova i Ukrajina. U riječni sustav Dunava spada i devet drugih država: Italija, Poljska, Švicarska, Češka, Slovenija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija i Albanija. Dunav nastaje sutokom dvaju izvorišnih tokova na istočnim padinama Schwarzwalda. Veći od njih, Brege, izvire na visini od 1078 m; nakon 48,5 km sastaje se s Brigachom (dug 43 km) kraj Donaueschingena (na 680 m visine), odakle rijeka teče pod nazivom Dunav. Radi očuvanja bogatstva flore i faune (oko 300 vrsta ptica, 45 vrsta slatkovodnih riba) šire područje delte Dunava proglašeno je rezervatom biosfere 1990., a 1991. uvršteno u UNESCO-ov

popis svjetske prirodne baštine (ukupno 679 222 ha, od čega 103 000 ha morskoga područja). U Osječko – baranjskoj županiji srce Dunava je Park prirode Kopački rit smješten na ušću Drave i Dunava. Kopački rit fenomen je prirode. Unutrašnja je Delta Dunava i Drave, u Europi jedinstvena pojava i najveće fluvialno močvarno područje srednjeg Podunavlja. Danas je najveće rastilište i mrijestilište ribe čitavog Podunavlja nakon područja njegove delte kao i najvažniji ornitološki rezervat u Hrvatskoj.

Republika Hrvatska je jedna od prvih država koja je podržala ideju zaštite rijeke Dunav time što je potpisala Konvenciju o suradnji na zaštiti i održivoj uporabi rijeke Dunav. Veliki dio

Podunavlja uvršten je u ekološku mrežu Natura 2000. Posljednjih godina provodi se čitav niz aktivnosti u cilju unapređenja upravljanja ovim područjem.

Izvor fotografije : Amazon of Europe

Završna konferencija Coop MDD projekta Bad Radkersburg, Austrija

Od 27. do 28. lipnja u Austriji, održana je završna konferencija projekta Coop MDD. Svi projektni partneri i više od 100 predstavnika drugih institucija i organizacija okupili su se u Bad Radkersburgu kako bi proslavili proglašenje doline donje Mure za UNESCO rezervat biosfere posljednji je korak ka zajedničkoj nominaciji Hrvatske, Austrije, Slovenije, Mađarske i Srbije za proglašenje prvog na svijetu petodržavnog rezervata biosfere "Mura-Drava-Dunav".

Prije službene konferencije, partneri projekta Coop MDD održali su posljednji projektni sastanak, sažimajući sva postignuća i finalizirajući Sporazum o suradnji koji je potpisan sljedećeg dana u sklopu ceremonije zatvaranja. Također, prije konferencije održan je tehnički sastanak nacionalnih kontaktnih točaka TBR MDD-a u pet država, na kojem su

članovi raspravljali o pripremi pentalateralne nominacije za prvi svjetski rezervat biosfere u pet država Mura-Drava-Dunav.

Obale ovih rijeka predstavljaju dom brojnim ugroženim biljnim i životinjskim vrstama, među kojima se nalazi preko tri tisuće vrsta ptica. Na ovom području nalazi se najveći broj gnijezdećih vrsta ptica kao što su orao štekavac (*Haliaeetus albicilla*), vrste riba poput jesetri (*Acipenser gueldenstaedtii*) ili dunavskog lososa (*Hucho hucho*) koristi više od 700 km riječne dužine za migraciju. Identitet područja kao i životni standard njegovih stanovnika u velikoj mjeri ovisi od Mure, Drave i Dunava. Njihova netaknuta plavna područja štite naselja od poplava i osiguravaju čistu pitku vodu, dok prekrasna područja povećavaju potencijal za razvoj održivog turizma.

Svjetski dan rendžera 31.07., dan je kada se s ponosom sjećamo kolega čuvara prirode u svim krajevima svijeta koji su riskirali svoje živote radeći častan posao. Cijela ideja kreće od Međunarodne federacije rendžera (IRF), neprofitne organizacije osnovane s ciljem podizanja svijesti i podrške rendžera kod njihove uloge u očuvanju našeg prirodnog i kulturnog naslijeđa. IRF je osnovan 1992. godine, i okuplja 60 rendžerskih udruga iz 46 zemalja svijeta, na šest kontinenata. Udruga HRVATSKI RENDŽER je osnovana 2010.g. u cilju promicanja, razvitka i unapređenja struke nadzornika i čuvara prirode i njihove uloge u očuvanju zaštićenih prirodnih vrijednosti u Republici Hrvatskoj, te povezivanja sa srodnim strukovnim udrugama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Čuvari prirode u zaštićenim područjima

Sukladno čl. 206. Zakona o zaštiti prirode (NN15/18) neposredni nadzor u zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže obavljaju glavni čuvar prirode i čuvari prirode javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem. Sukladno čl. 209. Zakona o zaštiti prirode (NN 15/18) uz poslove neposredne zaštite čuvari prirode obavljaju i poslove čuvanja i promicanja zaštićenog područja i područja ekološke mreže.

Čuvari prirode Gojko Kvesić i Ivica Jozić JU za zaštitu prirode OBŽ

Svjetski dan roda - 24.08.

U Hrvatskoj se 24. kolovoza obilježava kao Svjetski dan roda kako bi se upozorilo na opadanje njihovog broja zbog nestanka prirodnih staništa. U Hrvatskoj gnijezdi oko 1300 parova ove vrste u kontinentalnom dijelu zemlje u selima dolina rijeka Drave, Save i Dunava. Na području Hrvatske bijela roda nastanjuje 70% svojih gnijezda na krovove i dimnjake stambenih ili gospodarskih kuća, 26% na stupove električne mreže i 4% na drveće. Opstanak rode uvelike ovisi i o našem načinu života, a osobito o očuvanju tradicionalnog i prirodno prijateljskog načina poljoprivrede te života na selu. Krajem rujna rode napuštaju naše krajeve i počinju selidbu prema južnoj Africi. Selidbeni put roda počinje uz dolinu Drave i Save do doline Dunava. Niz Dunav putuju do Bugarske, gdje se odvajaju od njega i kreću na jug, do Grčke. Iz Europe u Aziju prelaze letom iznad Bospora, te lete preko Male Azije (Turska) i Bliskog istoka (Sirija, Libanon, Izrael). Iz Izraela prelijeću u Egipat i tako stižu u Afriku, do doline Nila. Put dalje nastavljaju izravno na jug, preko Sudana i drugih afričkih država sve do Južnoafričke Republike. Naše rode uglavnom zimuju na

krajnjem jugu Afrike, u provincijama Cape i Natal. Put od gnjezdilišta do zimovaništa roda, ovisno o skretanjima, dug je od 12.000 do 15.000 km Put ukupno traje od dva do četiri mjeseca.

Riverside Interreg Hrvatska - Mađarska

U rujnu 2019. prihvaćen je sažetak projekta, na osnovu čega će se pisati puna prijava.

Financijska vrijednost projekta: 1 495 884,75 €

Nositelj projekta: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode i ekološkom mrežom Virovitičko-podravске županije

Naš budžet: 114 355,64 €

U projekt je uključeno i trošak računovodstva 5.000,00 €

Članovi projektne tima (JU za zaštitu prirode OBŽ): Davor Mikulić, Ivana Buzuk, Gordan Matković i Željka Vrebac

Aktivnosti: 18 000,00€

Popis staništa orla štekavca (*Haliaeetus albicilla*) na području TBR MDD-a u Osječko-baranjskoj županiji; Izrada akcijskog plana za zaštitu staništa orla štekavca (*Haliaeetus albicilla*) na

području TBR MDD-a u Osječko-baranjskoj županiji

Promidžba:

1. Anketa o popisu staništa orla štekavca prevedena na mađarski i engleski jezik (dvojezični rezultati istraživanja) 10.000,00 €;
2. Promotivne brošure o orlu štekavcu, prevedene na mađarski i engleski jezik (dvojezična brošura o istraživanju) 500 komada = 10.000,00 €;
3. Promotivna igra o zaštićenim područjima Osječko-baranjske županije 500 komada * 50 € = 2.500,00 €;
4. Naljepnice 50 komada = 250 € i Banner 2 komada = 500 €;
5. Promotivni materijal (blok 350 komada, majica 350 komada, olovaka 350 komada, USB stick 350 komada, jakni 250 komada, narukvica s kompasom 350 komada, narukvica protiv komaraca 350 komada) 11.250,00 €
6. Promotivna prezentacija projektnih aktivnosti za dionike na županijskoj razini 1 000,00 €

Oprema:

1. GPS uređaj 1.500,00 €

Stvaranje preduvjeta za vodeno putovanje na električni pogon u prekograničnom turističkom (Ewica) Interreg Hrvatska - Mađarska

U rujnu 2019. prihvaćen je sažetak projekta, na osnovu čega će se pisati puna prijava.

Nositelj projekta: J.U. Agencija za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije

Financijska vrijednost projekta: 470 493,86 €

Članovi projektne tima: Davor Mikulić, Ivica Jozić i Zdravko Peko

Aktivnosti: 30.000,00€

1. Izrada tehničke dokumentacije (vanjski stručnjak)
2. Izrada studija izvodljivosti za izradu stanica za punjenje/napajanje tramvaja
3. Izrada studije utjecaja na okoliš - za izradu stanica za punjenje/napajanje tramvaja
4. Studija krstarenja rijekama
5. Studija turističkih potencijala u prekograničnom području Hrvatske i Mađarske

Događaji, konferencije, upoznavanje javnosti s projektom: 4.610,00€

1. Kick-off sastanak
2. Početna konferencija
3. Radionice
4. Terenski obilazak
5. Partnerski sastanci

Promidžba: 4.262,50€

1. Izrada promotivnih materijala (leaflet, baneri, brošure, promopakiranja –poklon paketi)
2. Promidžba putem digitalnih i tiskovnih medija

U današnje vrijeme znanstvenici i stručnjaci istražuju prirodu različitim naprednim tehnologijama pomoću kojih nam otkrivaju i približavaju dosad nepoznato, kao što su informacije o Marsu ili o morskim dubinama. Ipak, jeste li se nekada zapitali kako su nastala pojedina tehnološka rješenja koja se primjenjuju kod zrakoplova ili podmornica? Tajne šišmiša u tehnologiji otkrili smo povodom Noći šišmiša koju smo organizirali zajedno sa Muzejom likovnih umjetnosti koji je bio domaćin događaja i Tehničkom muzejom Nikole Tesle iz Zagreba. Tema obilježavanja šišmiša bila je "Tehnologije u biologiji šišmiša". Cilj obilježavanja Noći šišmiša je približiti svijet šišmiša i tehnologija koje se koriste za njihovo istraživanje. Katarina Ivanišin Kardum –muzejska pedagoginja iz Tehničkog muzeja Nikole Tesle iz Zagreba, prezentirala je projekt tehničkog muzeja, govorila je o znanstvenicima koje su šišmiši inspirirali i koja su otkrića u svijetu tehnologije nastala zahvaljujući šišmišima. Na radionici djeca su izrađivala zanimljivu maketu šišmiša. Tajna naše Noći šišmiša bila je tajnovita špilja koju je umjetnički izradio prof. Marko Babić i Ivan Medugorac. U špilji su posjetitelji mogli vidjeti šišmiše i ostale životinje konzervirane u alkoholu koje su nam prezentirali studenti biologije iz Udruge ZOA, te su posjetitelji mogli čuti glasanje šišmiša pomoću uređaja bat detectora.

Tomislav Mandir (Udruga studenata biologije ZOA)

Trgovačka škola "Davor Milas" iz Osijeka pripremila je vrlo ukusne čokoladne mafine za djecu, a simpatične nutricionistice Anja Bašneć i Ivana Sović (Nutrika Osijek) su napravile predivno slatko slane delicije i kreativno dekorirale stol dobrodošlice. Udruga Biti bolji organizirala je OŠ "Tin Ujević" iz Osijeka koja je sudjelovala na radnici kao i SOS dječje selo Ladimirevci koji su također sudjelovali na radionici. Veliko hvala svim roditeljima koji su doveli svoje mališane na Noć šišmiša!

Katarina Ivanišin Kardum muzejska pedagoginja iz Tehničkog muzeja Nikole Tesle iz Zagreba na radionici

Međunarodni dan rijeke Drave obilježavamo s ciljem promicanja jedne od posljednjih prirodnih rijeka u Europi. Na taj se način podiže svijest o potrebi bolje zaštite i osiguravanja održivog razvoja Europske Amazone.

Program obilježavanja Međunarodnog dana rijeke Drave:
Vodenica (Solarski trg 1, Osijek) 10.00 – 11.00

Vodenica:

Muzej likovnih umjetnosti organizirao je radionicu u sklopu koje su se naši najmlađi okušali u pecanju otiskivanju ribe tzv. tehnikom Gyotaku. (Gyotaku je stari japanski postupak otiskivanja oblika riba na rižin papir, kojim su ribari bilježili ulov i trofeje, da bi se kasnije razvio u samostalnu umjetničku formu). Na radionici su sudjelovale dvije eko škole; OŠ "August Šenoa" i OŠ "Frana Krste Frankopana" iz Osijeka.

Foto: Muzej likovnih umjetnosti iz Osijeka, ravnatelj Eduard Hudolin i muzejska pedagoginja Kristina Delalić- Vetengl

Radionica za djecu, u organizaciji Muzeja likovnih umjetnosti Osijek
10.00 Izložba fotografija Živjeti s Dravom – foto natječaj
10.30 Regata – ruta: Vodenica – Riječna škola Sarvaš Riječna škola Sarvaš (Aljmaški rit)

Sarvaš

10.30 - 11.30 Sportski dio u organizaciji Sportske zajednice OBŽ
11.30 - 12.30 Škola u prirodi u organizaciji JU za zaštitu prirode OBŽ i Udruge studenata biologije ZOA
12.30 - 13.00 Nogometni klub Osijek (fotografiranje, tehnike s loptom i sl.)
13.30 Edukacijski program s gastro prezentacijom u organizaciji ŠRD Babuška Sarvaš i L.D. Jelen Sarvaš

Organizatori programa su Javna ustanova Agencija za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije u suradnji sa Upravnim odjelom za kontinentalni turizam Osječko-baranjske županije, TZ Osječko – baranjske županije, TZ Grada Osijeka, Upravnim odjelom za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu OBŽ, Športska zajednica OBŽ, JU ŽRA Osječko – baranjske županije, Muzej likovnih umjetnosti Osijek, ŠRD "Sarvaš" LD "Jelen" Sarvaš, MO Sarvaš, Eko udruga Vodenica i Zeleni Osijek.

Foto natječaj "Živjeti s Dravom"

Povodom Međunarodnog Dana rijeke Drave organizatori su raspisali foto natječaj "Živjeti s Dravom".

Cilj foto natječaja je pokazati ljepotu i jedinstvenu biološku raznolikost jedne od posljednjih prirodnih rijeka u Europi te na taj način osvijestiti potrebu bolje zaštite i osigurati održivi razvoj Europske Amazone.

Nagrade su:

1. nagrada „Dravska umjetnost“ - Fiš za 4 osobe u restoranu "Slavonska kuća" + 4 ulaznice za Muzej likovnih umjetnosti u Osijeku
2. nagrada „Okusi Baranje“ - Vožnja čamcem u Kopačkom ritu za 2 osobe + fiš za 2 osobe u restoranu "Citadela"
3. nagrada „Prirodom do zdravlja“ - Adrenalinski park u Zlatnoj gredi za 1 osobu + SEG paket domaćih ekoloških proizvoda s Eko tržnice Osijek

Na Vodenici je bila izložba fotografija kao i glasanje za najbolju fotografiju. Svi koji su posjetili izložbu mogli su glasati za fotografiju koja im se sviđa

Pobjedničke fotografije:

Na Vodenici bila je izložena glasačka kutija i listići na kojemu su bili ispisani autori fotografija. Svaki posjetitelj je mogao glasati za svog favorita. Autori koji su imali najveći broj glasova osvojili su nagrade.

1.Mjesto – Vinko Pejić iz Osijeka - "Ledeno doba" Osijek

1.Mjesto – Dubravka Krmpota iz Osijeka - "Rijeka koja život znači" Osijek

1. 2.Mjesto – Ivan Brkić iz Koprivnice - "Let" Legrad, plaža Halasz Csarda (Koprivničko – križevačka županija)

Sarvaš – Aljmaški rit

Škola u prirodi – Riječna škola Sarvaš

U organizaciju Udruge studenata biologije ZOA iz Osijeka i JU za zaštitu prirode djeca su imala edukaciju u prirodi. Učili su o važnosti rijeke Drave kao i o njezinim stanovnicima.

Predsjednik udruge studenata biologije ZOA sa učenicima OŠ Sarvaš

Udruga studenata biologije ZOA iz Osijeka

Gastro prezentacija

Obrt za nutricionističko savjetovanje "Nutrika" koji se bave izradom individualnih planova prehrane, pripremom nutritivnih jela pripremili su nam zdrave slatko slane delicije.

U organizaciji ŠRD Babuška Sarvaš i L.D. Jelen Sarvaš koji su nam pripremili pečenu ribu, fiš paprikaš i šarana na rašljama kojeg je pripremao Oliver Krištov (PP Kopački rit).

Ivana Sović (Nutrika) , Zdravko Peko (JU za zaštitu prirode OBŽ) i Anja Bašnec (Nutrika), Foto: Zlatko Pavošević

U organizaciji ŠRD Babuška Sarvaš i L.D. Jelen Sarvaš koji su nam pripremili pečenu ribu, fiš paprikaš i šarana na rašljama kojeg je pripremao Oliver Krištov (PP Kopački rit).

8. Simpozij s međunarodnim sudjelovanjem Kopački rit jučer, danas, sutra, 2019.

Rujan

U Parku prirode Kopački rit 26. i 27. rujna, 2019. godine, u Kompleksu Dvorac Tikveš održan je 8. Simpozij s međunarodnim sudjelovanjem. Na simpoziju su bila predstavljena istraživanja u Parku prirode „Kopački rit“ i obrađene teme s područja zaštite prirodne i kulturne baštine te održivog korištenja prirodnih resursa, a koje se dotiču šireg prostora Baranje i Istočne Hrvatske ili općenito zaštite prirode i okoliša. Javna ustanova za zaštitu prirode OBŽ imala je svoju postersku sekciju.

Budući da je Kopački rit nastao na ušću Drave u Dunav i ovisi o plavljenju toga područja kada su visoki vodostaji dviju rijeka,

međunarodni su stručnjaci izlagali i probleme koji se pojavljuju na vodotoku Dunava zbog klimatskih promjena.

Međunarodnu potporu organizaciji simpozija dali su međunarodna udruga zaštićenih područja uz rijeku Dunav i međunarodna znanstvena udruga Balkan Environmental Association, a organizirali su ga Park prirode Kopački rit, Fakultet agrobiotehničkih znanosti iz Osijeka, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti i Odjel za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te JU Agencija za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Osječko-baranjske županije.

Željka Vrebać i Ivana Buzuk (JU za zaštitu prirode OBŽ)

ECOWater - Interreg Hrvatska – Mađarska

U rujnu 2019. prihvaćen je sažetak projekta, na osnovu čega će se pisati puna prijava

Naziv projekta: Planning of future water quality and ecological improvement in the catchment of River Drava (ECOWater) Interreg Hr-Hu - kakvoća vode i ekološko poboljšanje sliva rijeke Drave

Nositelj projekta: Dél-dunántúl Vízügyi Igazgatóság

Financijska vrijednost projekta: 470 493,86 €

Budžet OBŽ: 59 758,34€

U projekt je uključeno i trošak računovodstva

Događaji, konferencije, upoznavanje javnosti s projektom: 4.610,00€

1. Početna konferencija

Promidžba: 37 550,00€

1. Quick L banner i stickers

2. Izrada promotivnih materijala (poklon paketi – majice, olovke, USB stickovi, jakne, narukvice s kompasom, narukvice protiv komaraca)

3. Fotomonografija projekta s Hrvatske strane

Članovi projektne tima JU za zaštitu prirode OBŽ: Davor Mikulić, Gordan Matković i Zdravko Peko

Europski dan promatranja ptica i Svjetski dan ptica selica

Listopad

Javna ustanova za zaštitu prirode OBŽ obilježila je Europski dan promatranja ptica i Svjetski dan ptica selica koji se obilježava drugi vikend u svibnju i listopadu svake godine.

Tim povodom smo obišli OŠ "Bilje" koja je eko škola, te educirali učenike o pticama selicama, promatranju ptica i hranidbi ptica preko zime.

Hranjenje ptica zimi

Kada su zime jake i veliki minusi ptice stanarice jako teško pronalaze hranu, a posljedica toga je uginanje. Zimskim hranjenjem pomažemo pticama pronalazak, barem dijelom, dovoljnih količina hrane te im time uvelike povećavamo šanse za preživljavanje.

"Vašu pažnju i brigu ptice će kasnije, u proljeće i ljeto, zahvaliti i vratiti uslugu uništavanjem mnogih nametnika u Vašim vrtovima i voćnjacima (potpuno besplatno i bez i jedne kapi otrova), te svojim raznolikim i prekrasnim pjevom koji je neizostavni dio proljetnog ugodaja. Jer kada ptice pronađu Vaše dvorište kao zimski izvor hrane, mnoge će ostati tu cijelu godinu, odgojiti svoje mladunce i štitići Vaše voće i povrće od svih vrsta nametnika. Dali Ste znali da mala sjenica, vrabac... tijekom perioda odgoja mladunaca pojede nekoliko tisuća crvica, ličinki i ostalih štetočina koje napadaju Vaš voćnjak i povrtnjak?" - HDZPP (Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode).

U našim klimatskim uvjetima zimsko hranjenje ptica potrebno je provoditi od prosinca do veljače kada su zime oštre i kada je na zemlji snježni pokrivač. Ptice mogu hraniti svi, oni koji žive u zgradama, kao i oni koji žive na selu. Oni koji žive u zgradama većina ih ima balkone tako da zdjelicu sa sjemenkama

postavite na balkon kako bi ptice mogle doći do svoje hrane. Postoje razne hranilice ptica kupiti u trgovačkim centrima ali to nije potrebno jer svatko od nas kod kuće ima plastične boce od kojih možemo izraditi hranilice za ptice. Na YouTube imate puno primjera kako izraditi hranilicu za ptice od plastičnih boca. OPREZ! Ptice nikada nemojte hraniti sa kruhom jer ga ne mogu probaviti i ptice mogu uginuti. Ptice je najbolje hraniti sjemenkama (ne soljenim) suncokretovim, možete orašastim plodovima kao lješnjaci, orasi, bademi, kikiriki (nesoljeni), suho voće, goveđi loj, nesoljeno svinjsko salo, kuhana riža, tijesto, kuhani kukuruz, zeleno povrće i ostali ostaci iz vašeg kućanstva.

Hranjenje ptica može biti vrlo zabavno i edukativno pogotovo preko zime kada ptice posjećuju vaše hranilice, možete upoznati mnoge vrste ptica.

Ivana Buzuk i Željka Vrebać (JU za zaštitu prirode OBŽ)

13. Skup stručnih službi 2019. Virovitičko – podravska županija

Od 23 do 25. listopada 2019. godine u Centru za kulturu u Virovitici održao je se 13. Skup stručnih službi iz svih sektora za zaštitu prirode iz cijele Hrvatske. Organizatori Skupa su Ministarstvo za zaštitu okoliša i energetike (Zavod za zaštitu okoliša i prirode) i Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode i ekološkom mrežom Virovitičko-podravske županije, uz potporu grada Virovitice i Virovitičko-podravske županije.

Skup stručnih službi je kao i svake godine započeo obraćanjem Aljoše Duplića, voditelja Zavoda za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva zaštite okoliša i energetike i ravnateljice JU Virovitičko-podravske županije Tatjane Arnold Sabo.

Na Skupu su se održala 25 stručna predavanja iz područja

zaštite prirode: Zaustavljanje gubitka bioraznolikosti, godišnji programi, Planovi upravljanja strogo zaštićenim vrstama s akcijskim planovima, Šumsko gospodarski planovi- planovi upravljanja ekološkom mrežom, Razni projekti, Ilegalna odlagališta otpada- problemi, Monitoring šišmiša, Invazivne vrste i razne druge teme iz područja zaštite prirode.

Domaćin Skupa imao je priliku sudionicima predstaviti zaštićena područja kojima upravlja. U suradnji sa Gradskim muzejom Virovitica i Turističkim uredom grada Virovitice organiziran obilazak obnovljenog dvorca Pejačević i parka u Virovitici i obnovljenog dvorca Janković u Suhopolju, te obilazak Informativno edukativnog centra-hostela "Dravska priča" u Noskvcima gdje je i smještena Javna ustanova Virovitičko-podravske županije.

U petak 25. listopada 2019. g. u prostorijama Kuće u prirodi Zlatna greda održala se uvodna radionica projekta WetlandRestore – Obnova močvarnih područja u srednjem Podunavlju na kojoj su sudjelovali članovi projektnog tima JU za zaštitu prirode OBŽ Gordan Matković (projek koordinador) i Zdravko Peko (projek administrator).

Kroz projekt se planira realizirati:

- Izrada plana revitalizacije za 3 pilot područja na području Srbije (Specijalni rezervat prirode Zastavica, Bara Trskovača i Park prirode Jegrička) i 3 pilot područja u Hrvatskoj (Biljski rit, ritovi Čarne i Zmajevački dunavac).

- Istraživanje biološke raznolikosti na pilot područjima.
- Revitalizacija 2 močvarna područja u Srbiji i Hrvatskoj prema izrađenom planu revitalizacije.

Projekt financira Europska unija u okviru INTERREG IPA programa prekogranične suradnje Hrvatske – Srbije 2014 – 2020 koji ima za cilj jačanje društvenog, ekonomskog i teritorijalnog razvoja prekograničnog područja kroz realizaciju zajedničkih projekata i aktivnosti.

Vrijednost projekta:	981 848.53 €	Total
	834 571.23 €	EU sredstva

„Zasadi drvo, ne budi panj“

Dani kolektivne sadnje drveća na području Osječko-baranjske županije

Na području Osječko – baranjske županije zasadeno je 3.500 drveća a u akciji su sudjelovali djelatnici JU za zaštitu prirode OBŽ, ŠRD "Babuška" Sarvaš i LD "Jelen" - Sarvaš koji su posadili drveće u Aljmaškom ritu gdje je smještena Riječna škola Osječko – baranjske županije.

"Osječko-baranjska županija je zaista zelena županija, no ubrzani razvoj, aglomeracije, sustavi odvodnje i dovoda vode zahtijevaju i sječu stabala, pa ova akcija predstavlja inicijativu koja treba postati standard. Bez kvalitetnih inicijativa nema ni djela zato je poželjno što više ovakvih pravih inicijativa - istaknuo je Goran Ivanović, zamjenik župana Osječko-baranjske županije koja je za sadnju osigurala 544 sadnica jasena, hrasta i graba."

Akcija sadnje drveća provest će Grad Osijek (473 sadnica), Grad Đakovo (300), Grad Beli Manastir (250), općine Bizovac i Strizivojna (po 200), Općina Čepin (50), no iz većine općina i gradova - Darda, Donji Miholjac, Draž, Magadenovac, Levanjska Varoš, Popovac, Viljevo, Viškovci, Ernestinovo, Kneževi Vinogradi... - javljeno je samo da se uključuju u akciju, pa će se ukupni podaci saznati naknadno. Kako su se u akciju uključile i mnoge škole, vrtići i druge ustanove vjeruje se da će samo u narednih 15-ak dana biti posadeno više od **3.500 sadnica na području cijele Osječko-baranjske županije** te da nastavak slijedi na proljeće.

Koordinator akcije Petar Kopunović Legetin, Davor Mikulić (ravnatelj JU za zaštitu prirode OBŽ) i Goran Ivanović (dožupan OBŽ) – foto: OBŽ

Djelatnici JU za zaštitu prirode OBŽ, ŠRD "Babuška" i LD "Jelen" Sarvaš

Povodom Međunarodnog dana rijeke Drave NK Osijek je svim sudionicima obilježavanja sa Vodenice i Sarvaša poklonio ulaznice za utakmicu NK Osijek – HNK Rijeka koja se održala u nedjelju 03. studenog 2019. godine na stadionu Gradski vrt u Osijeku s početkom u 17:30 sati. Na svu sreću Osijek je izašao kao pobjednik s rezultatom 3:2.

Ekipa iz Aljmaškog rita i Vodenice koji su se potpisali na listu za besplatne karte Osijek – Rijeka su nam poslali fotografije

POSEBNI REZERVAT "PODPANJ" - godišnjica proglašenja

Posebni rezervat je područje kopna i/ili mora od osobitog značenja zbog jedinstvenih, rijetkih ili reprezentativnih prirodnih vrijednosti, ili je ugroženo stanište ili stanište ugrožene divlje vrste, a prvenstveno je namijenjen očuvanju tih vrijednosti (članak 114. Zakon o zaštiti prirode NN 15/18).

Posebni ornitološki rezervat "Podpanj" nalazi se na zapadnom dijelu ribnjaka Donji Miholjac i zauzima površinu od 84,99 ha.

Kao značajni lokalitet za ptice Odlukom Skupštine Osječko – baranjske županije 18. prosinca 1997. godine područje je zaštićeno kao Posebni ornitološki rezervat "Podpanj". Ovo područje zajedno sa ribnjacima je vrlo važan lokalitet međunarodnog područja za ptice ekološke mreže Podunavlje i Donje Podravlje. Područje je značajno za obitavanje, gniježđenje, seobu i zimovanje ptica. Do sada je evidentirano 106 vrsta ptica.

